

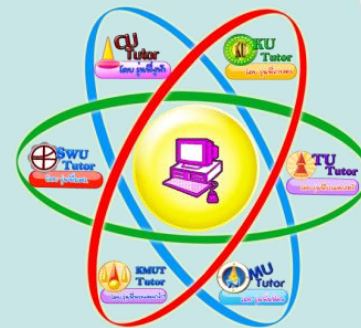
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

ทักษะในการสร้างงานทัศนศิลป์

รายวิชาพื้นฐานศิลปะ

ทัศนศิลป์ ศ 23101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1

เรื่องที่ 3

การสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ และ 3 มิติ
เพื่อการถ่ายทอดประสบการณ์และจินตนาการ

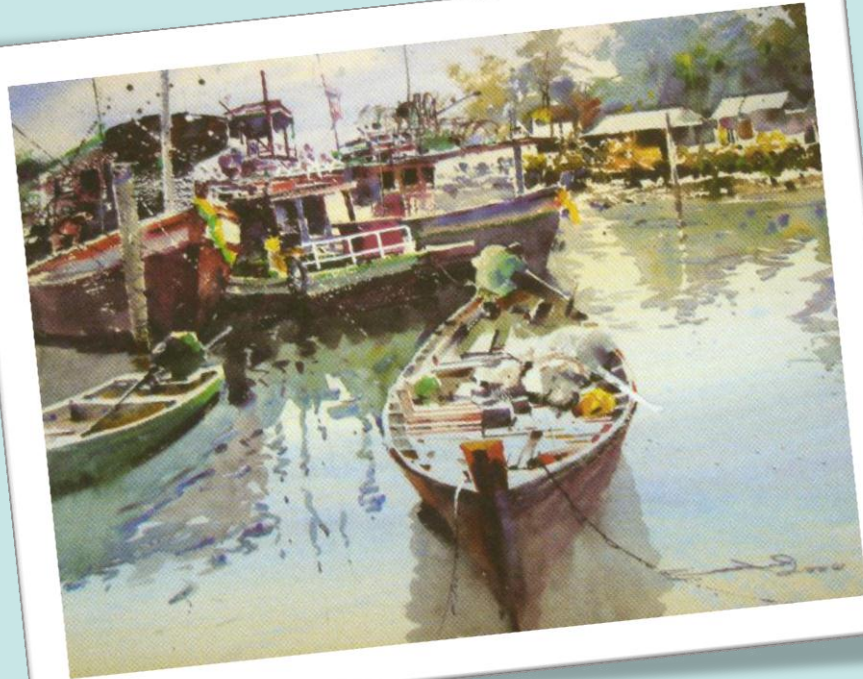

การสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อ การถ่ายทอดประสบการณ์และจินตนาการ

การสร้างงานศิลปะที่มองเห็นความงามได้จากรูปลักษณะที่กิน
ระวางพื้นที่ และสามารถสัมผัสจับต้องได้ โดยการนำผลจากการรับรู้
ประสบการณ์ มาเป็นแรงบันดาลใจในการจินตนาการสร้างสรรค์ เพื่อ
ถ่ายทอดผลงาน ผลงานในด้าน 2 มิติ เช่น การวาดเส้น จิตรกรรม ภาพ
ปะติด ศิลปะภาพพิมพ์และศิลปะสื่อผสม ผลงานในด้าน 3 มิติ เช่น
ประติมากรรมและสถาปัตยกรรม

การสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อ การถ่ายทอดประสบการณ์และจินตนาการ

เงาสะท้อน

เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ

ผลงานของ นภดล เนตรดี

เป็นภาพเขียนตาม

ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากภาวะการ
รับรู้ทางการเห็น และปฏิบัติจนเกิด

ความชำนาญ แสดงความงามของ

เงาสะท้อนบนผิวน้ำได้งามยิ่ง

การรับรู้ (PERCEPTION)

การสัมผัสกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็น โลกภายนอกของมนุษย์ แล้วนำเข้าสู่ระบบสมองไว้ใช้เป็นข้อมูลแปลความสิ่งนั้นๆ ในการคิดสร้างสรรค์งานศิลปะต่อไป

การรับรู้ (PERCEPTION)

1. **ประสาทตา** เป็นการใช้อวัยวะส่วนตารับรู้ เช่น มองเห็น รูปร่าง รูปทรง สี แสงและเงา
2. **ประสาทหู** เป็นการใช้อวัยวะส่วนหูรับรู้ด้วยการฟังหรือได้ยินเสียง เช่น เสียงน้ำไหล เสียงสัตว์ร้อง เสียงเพลง และเสียงจากคำบอกเล่าของเพื่อนมนุษย์

การรับรู้ (PERCEPTION)

3. **ประสาทจมูก** เป็นการใช้อวัยวะส่วนจมูกรับรู้ด้วยดมหรือได้กลิ่น เช่น กลิ่นหอม และกลิ่นเหม็น

4. **ประสาทลิ้น** เป็นการใช้อวัยวะส่วนลิ้นสัมผัสรับรู้เกี่ยวกับรสชาติ เช่น รสเค็ม หวาน เปรี้ยวและเผ็ด

5. **ประสาทกาย** เป็นการใช้อวัยวะส่วนอื่นๆ ของร่างกายที่ออกไปจาก ตา หู จมูกและลิ้น สัมผัสรับรู้ เช่นการใช้มือสัมผัสจับต้อง ลูบคลำ เราจะรู้ได้ว่าสิ่งนั้นมีลักษณะผิวเรียบ เนียนหรือหยาบ ขรุขระ

ประสบการณ์ (EXPERIENCE)

ความชัดเจนที่เป็นผลมาจากการรับรู้ของเราต่อธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อมหรือสิ่งที่เคยกระทำมาก่อน ซึ่งเก็บสั่งสมไว้ในสมองและ
พร้อมที่จะนำมาแสดงเมื่อถึงเวลาอันสมควร ประสบการณ์จึงเป็นสิ่ง
สำคัญที่ผลักดันให้เกิดการสร้างงานทัศนศิลป์ที่ต่างกันของมนุษย์ใน
แต่ละบุคคล สังคมและชาติพันธุ์

ประสบการณ์ (EXPERIENCE)

1. ประสบการณ์ตรง

เป็นประสบการณ์ที่เกิดจากการได้สัมผัสโดยตรงด้วยตนเองจากธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมในสังคม แล้วเกิดความรู้สึกประทับใจหรืออารมณ์สะท้อนใจ จึงเป็นแรงบันดาลใจให้สร้างเป็นผลงานศิลปะเก็บไว้

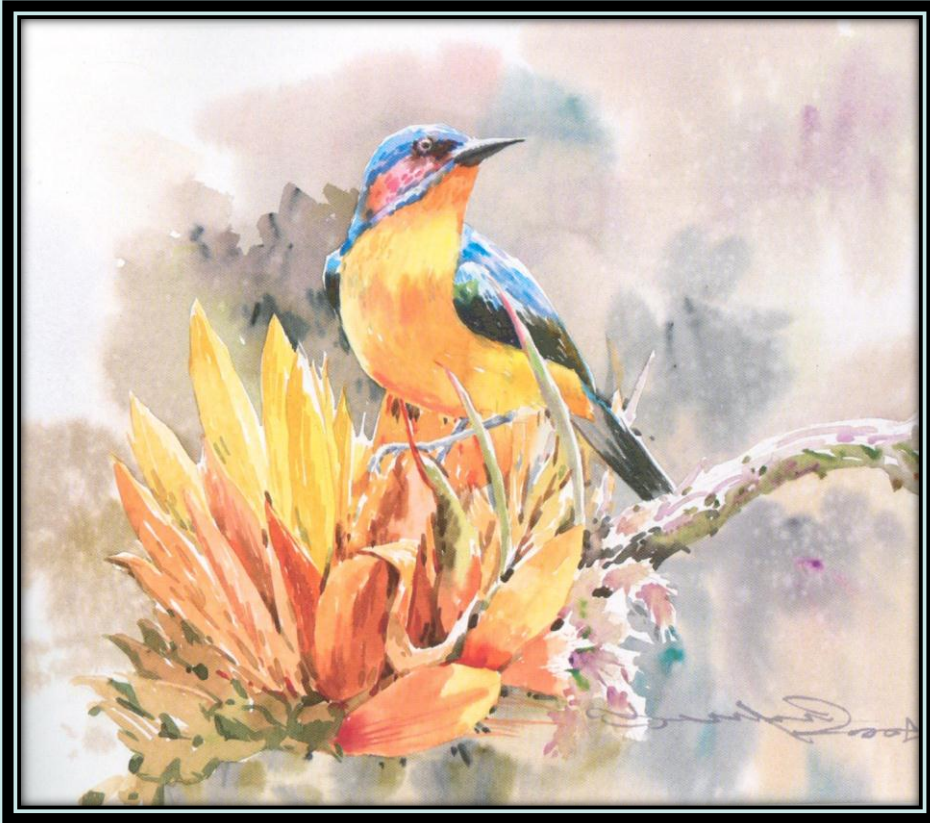

1. ประสบการณ์ตรง

คนกินมันฝรั่ง
เทคนิค สีส้มบนผ้าใบ
ผลงานของ ฟินเซนต์ ฟานก็อก

เป็นภาพเขียนซึ่งได้ประสบการณ์จากการเห็นความทุกข์ยากของคนจนในเมืองถ่านหิน กำลังกินมันอยู่ภายใต้แสงตะเกียงด้วยความหม่นหมอง

1. ประสบการณ์ตรง

เป็นภาพที่เกิดจากภาวะการ
รับรู้ความงามในธรรมชาติ
และประสบการณ์ความ
ชำนาญทางด้านทักษะการ
เขียนสีน้ำ

ดอกไม้ของฉัน

เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ ผลงานของ นพดล เนตรดี

ประสบการณ์ (EXPERIENCE)

1. ประสบการณ์ตรง

เกิดจากการเรียนรู้โดยการปฏิบัติทางด้านทักษะการสร้างสรรค์
จนมีความชำนาญ จะช่วยให้สามารถถ่ายทอดออกมาได้ตรงกับความต้องการ
และมีความงามใกล้เคียงมากขึ้น เช่น การเขียนภาพดอกไม้
ลักษณะรูปแบบเหมือนจริง ผู้เคยมีทักษะประสบการณ์ในการเขียนจะรู้ว่า
ควรร่างโครงร่างของดอก และใบให้มีสัดส่วนถูกต้องสวยงามอย่างไร
และจะระบายสีให้มีมิติได้ด้วยวิธีการใด

1. ประสบการณ์ตรง

ดีลาวดี (ขาวahlt)

เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ ผลงานของ นพดล เนตรดี

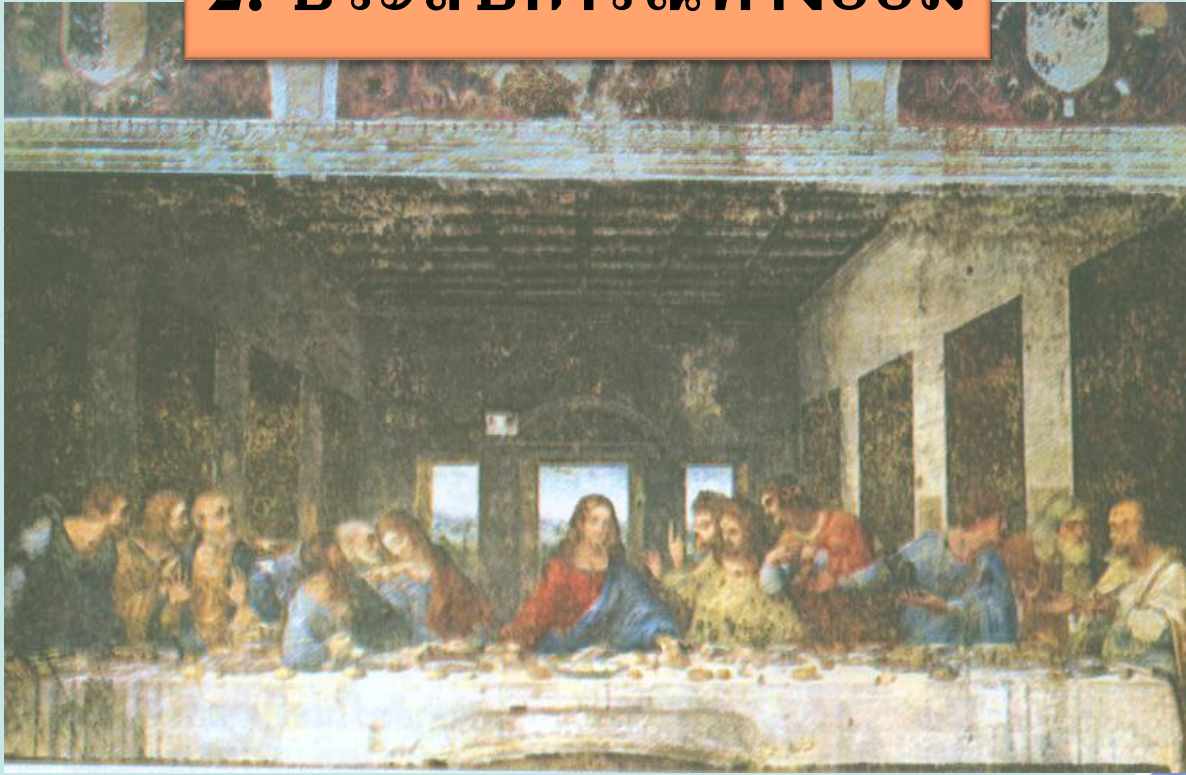
ประสบการณ์ (EXPERIENCE)

2. ประสบการณ์ทางอ้อม

เป็นประสบการณ์ที่ได้รับการถ่ายทอดมาอีกต่อหนึ่งจากการฟัง คำบอกเล่าของบุคคล และจากการอ่าน การดูข่าวสารในรูปแบบของสื่อต่างๆ เมื่อได้สัมผัสรับรู้จึงเกิดอารมณ์สะท้อนใจ มีแรงบันดาลใจ สร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะชิ้น เช่น จิตรกรรมภาพ อาหารมือสุดท้าย ของ เลโอนาร์โด ดา วินชี เสรีภาพนำประชาชน ของ เดอลากรัว และ ประติมากรรมภาพ ปิเอตา ของ ไมเคิล แองเจโล

2. ประสพการณ์ทางอ้อม

อาหารมื้อสุดท้าย (*THE LAST SUPPER*)

ผลงานของ เลโอนาร์โด ดา วินชี (*LEONARDO DA VINCI*)

เป็นภาพที่ถ่ายทอดเรื่องราวเหตุการณ์สำคัญในคริสต์ประวัติ ตอนพระเยซูและสาวก
ทั้งสิบสองกำลังรับประทานอาหารเย็น ก่อนที่พระองค์จะถูกทหาร โรมันจับไปตรึงกางเขน

2. ประสบการณ์ทางอ้อม

**เสรีภาพนำประชาชน (LIBERTY LEADING THE PEOPLE), เทคนิคสีน้ำมัน
ผลงานของ เออแซน เดอลากรัว (ENGINE DELACROIX)**

เป็นภาพเรื่องราวเกี่ยวกับการปฏิวัติประชาชนในฝรั่งเศส แสดงให้เห็นถึงการ
เสียสละเลือดเนื้อและชีวิตในการต่อสู้เพื่อให้ได้เสรีภาพ ซึ่งผู้เขียนรับรู้เรื่องมาแล้วเกิด
อารมณ์สะเทือนใจทั้งที่เกิดขึ้นไม่ทันเหตุการณ์

2. ประสบการณ์ทางอารมณ์

ปีเอตา (PIETA) ประติมากรรมหินอ่อน
ผลงานของ ไมเคิล แองเจโล
(MICHELANGELO BUONARROTI)

เป็นภาพแสดงพระแม่มาเรียอุ้มศพพระ
เยซูนอนพาดอยู่บนตัก ซึ่งไมเคิล แองเจโล
สร้างสรรค์ขึ้นจากรื่องราวในคริสต์ประวัติ

จินตนาการ (IMAGINATION)

การสร้างภาพขึ้นในสมองหรือในใจ ซึ่งเป็นผลมาจาก
ประสบการณ์ในการรับรู้สัมผัสต่อธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม อันเป็น
แรงบันดาลใจจากภายนอกและแรงบันดาลใจภายในที่นำสู่การกำหนด
รูปแบบงานสำหรับสร้างสรรค์

จินตนาการ (IMAGINATION)

จินตนาการจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างงานศิลปะ ดังคำกล่าวของ เลโอนาร์โด ดา วินชี (LEONARDO DA VINCI) ที่ว่า “สิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในจักรวาลจะปรากฏในจิตของศิลปินเป็นจินตนาการและถ่ายทอดไปสู่มือทั้งสอง จินตนาการและมือจะทำงานประสานกันเป็นอย่างดี ออกมาเป็นงานศิลปะตรงตามที่คิดไว้” ดังนั้น ผู้สร้างจะต้องมีพื้นฐานทางข้อมูลมาจากระบบการรับรู้ ประสบการณ์ทางอารมณ์มาเชื่อมโยงกับความนึกคิดเป็นมโนภาพ แล้วจึงใช้ประสบการณ์ทางด้านทักษะของศิลปะถ่ายทอดจินตนาการนั้นออกมาเป็นผลงานศิลปะ

จินตนาการ (IMAGINATION)

กนิรกีกับลูกในป่าหิมพานต์

จิตรกรรมฝาผนังพระวิหารพระศรี

ศากยมุนี วัดสุทัศนเทพวรารามราช

วรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร เป็น

จินตนาการจากวรรณกรรมซึ่งเป็นเรื่องราว

เพื่อฝันไม่มีอยู่จริงในธรรมชาติโลกภายนอก

แต่เป็นมโนภาพที่มาจากโลกภายในแปดมา

จากการอ่านและการฟัง

จินตนาการ (IMAGINATION)

นางมณีเมขลากับพระมหาชนก

เทคนิค สีอะคริลิก

ผลงานของ พี่ระศิษฐ์ ดวงอิน

เป็นจินตนาการคิดสร้างสรรค์มโนภาพ

จากเรื่องวรรณกรรมและความเชื่อ

จินตนาการ (IMAGINATION)

พลังของแผ่นดิน

เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

ผลงานของ ถวัลย์ ดัชนี

เป็นจินตนาการที่แตกต่างไปจาก
รูปแบบตามคตินิยมของไทยดั้งเดิม แสดง
ความงามของลวดลายไทยมาตกแต่งเป็น
รูปพระนารายณ์มาจุติบน โลกมนุษย์

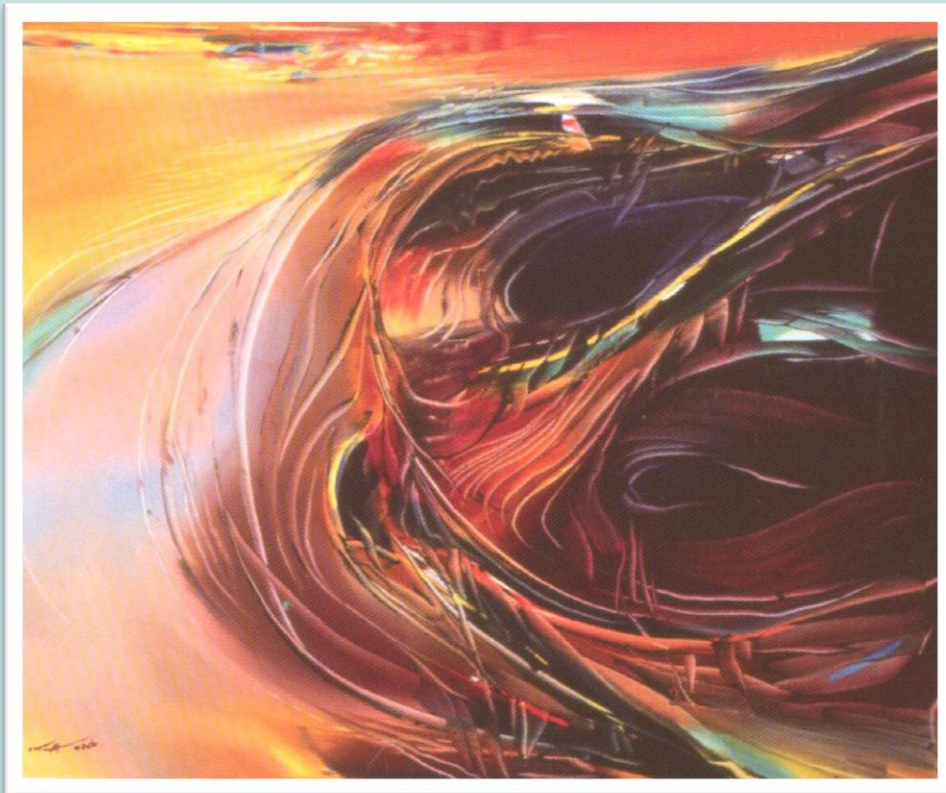
จินตนาการ (IMAGINATION)

ดอกบัวแห่งสังขารม
เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ
ผลงานของพิชัย นีรันต์
เป็นภาพเขียนแสดงให้เห็นถึง
สังขารมของการเกิดและตาย

จินตนาการ (IMAGINATION)

พลังธรรมชาติหมายเลข 2

เทคนิคสีน้ำมัน

ผลงานของประเทือง เอมเจริญ

เป็นการถ่ายทอดความ

เคลื่อนไหวพลังของธรรมชาติ

อย่างมีจังหวะ ลีลาตามจินตนาการ

สร้างสรรค์ใหม่ แสดงความงาม

ในรูปของรอยแปรงและสีสัน

จินตนาการ (IMAGINATION)

จังหวะชีวิตหมายเลข 2

เทคนิค สีส้มบนฟ้าใบ

ผลงาน เกียรติศักดิ์ ชานนารอด
เป็นการนำเรื่องของชีวิตที่มีขึ้นมี

ลงของคนเรา มาจินตนาการ
สร้างสรรค์ในรูปแบบการจัด
องค์ประกอบศิลป์ใหม่

จินตนาการ (IMAGINATION)

การเดิน

ผลงานของ อเล็กซานเดอร์ อาคีเพน โค

(ALEXANDER ARCHIPENKO)

เป็นประติมากรรมที่ถ่ายทอดจินตนาการความคิด

สร้างสรรค์ในแบบตามความรู้สึกหรือนามธรรม

ขั้นตอนการสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติตามประสบการณ์

1. กำหนดหัวข้อเรื่อง เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูล มาเป็นแนวทางในการออกแบบภาพ เช่น จิตรกรรมภาพอาหารมือสุดท้ายของเลโอนาร์โด ดา วินชี ก่อนจะมาเป็นภาพที่สมบูรณ์ เขาได้ศึกษาลักษณะ เฉพาะของสาวกทั้งสิบสองคน ตามเนื้อหาเรื่องราวในภาพควรจะแสดงบุคลิก อิริยาบถอย่างไรจึงสอดคล้องกัน โดยการร่างภาพท่าทางของคนเก็บไว้ เพื่อเป็นแนวการออกแบบเขียนภาพจริง เช่น ร่างภาพศึกษาอิริยาบถของคนและมือสำหรับอาหารมือสุดท้าย เป็นต้น

ขั้นตอนการสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติตามประสบการณ์

2. **ออกแบบ** เพื่อกำหนดภาพที่ต้องการใช้ในการสร้างสรรค์
หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์มีส่วนช่วยให้ผลงานเหมาะสม ดังนั้นควร
กำหนดขนาด สัดส่วนและส่วนประกอบทางทัศนธาตุทางศิลปะอื่นให้แน่
ชัด จะได้เป็นแนวทางสู่การสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าทางสุนทรีย์

ขั้นตอนการสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติตามประสบการณ์

3. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อไว้ใช้สร้างผลงานได้อย่างเหมาะสม
ตรงตามกลวิธีการสร้างที่เลือกไว้ เช่น จะเขียนภาพด้วยสีน้ำต้องเตรียม
กระดาษวาดเขียนหนา 100 ปอนด์ ดินสอร่างภาพ สีน้ำ จานสี พู่กันกลม
ชนิคขนอ่อน น้ำ ภาชนะใส่น้ำ และกระดาษรองเขียน เป็นต้น

ขั้นตอนการสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติตามประสบการณ์

4. ดำเนินการตามกลวิธีของการสร้างงาน เพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการสร้างสรรค์งานตามขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ เช่น ในงานจิตรกรรม เมื่อร่างภาพเสร็จจึงระบายสีตามที่กำหนด ส่วนใดก่อนและหลัง ส่วนใดมีน้ำหนักสี แสงเงาอย่างไร และในงานภาพปะติดเริ่มจากร่างแบบก่อน แล้วจึงดำเนินการนำเศษวัสดุที่เลือกใช้ ติดลงบนแบบร่างของงาน

5. ตกแต่งเก็บรายละเอียด เพื่อให้ผลงานนั้นๆ มีความงามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 3 มิติ ตามประสบการณ์

1. กำหนดหัวข้อเรื่อง เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลของเรื่องราวมาเป็นแนวทางในการออกแบบ
2. ออกแบบ เพื่อกำหนดภาพให้เป็นไปตามเรื่องราว และรูปแบบของการถ่ายทอด
3. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อไว้ใช้สร้าง

การสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 3 มิติ ตามประสบการณ์

4. ดำเนินการตามกลวิธีของการสร้างงาน เพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการขั้นตอนตั้งแต่ร่างแบบบนวัสดุ ปั้นหรือสลักเป็นเค้าโครงของแบบที่จะสร้างจนได้ขนาด สัดส่วนรูปทรงสวยงาม ซึ่งจะมีกระบวนการต่างกันไป การปั้นก็อย่างหนึ่ง การแกะสลักก็อย่างหนึ่ง เช่นวิธีการปั้นมีทั้งแบบคลึงดินให้เป็นเส้นแล้วขดเป็นรูปทรง แบบตัดดินเป็นแผ่นแล้วปั้นประกอบกันเข้าเป็นรูปทรง และแบบขยำบิบกคดินให้เป็นรูปทรง เป็นต้น
5. ตกแต่งเก็บรายละเอียด เพื่อให้ผลงานสามารถสื่อความงามและอารมณ์ตามเรื่องราวได้ชัดเจนสมบูรณ์ขึ้น

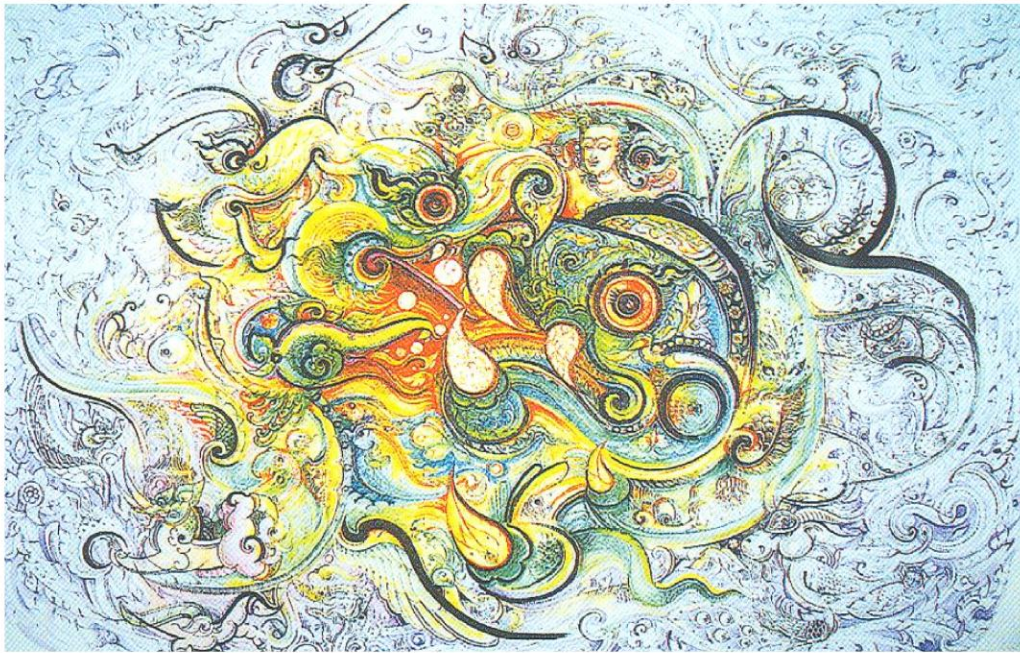

ขั้นตอนการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ และ 3 มิติตามจินตนาการ

มีความอิสระในการคิดรูปแบบและเนื้อหา เพื่อให้ได้ผลงานรูปแบบใหม่ๆ ที่ออกมาจากความรูสึกภายใน ซึ่งสั่งสมจากประสบการณ์และความชำนาญเชื่อมต่อกันเป็นมโนภาพ มิใช่เป็นเพียงการถ่ายทอดจากประสบการณ์สิ่งที่ตามองเห็นเท่านั้น รูปแบบอาจมีเค้าเดิมหรือไม่มีเลยก็ได้ แต่ยังคงคำนึงถึงหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ ส่วนมากจะออกแบบเป็นแบบกึ่งนามธรรม และนามธรรม

ขั้นตอนการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ และ 3 มิติตามจินตนาการ

จินตลีลา

เทคนิคสีอะครีลิค

ผลงานของ ศัญญา สุกล้ำเลิศ

สรุป

การสร้างงานทัศนศิลป์ตามประสบการณ์ เป็นสิ่งที่เกิดจากภาวะการรับรู้
ได้เห็น ได้อ่าน ได้ฟัง และปฏิบัติด้วยตนเองบ่อยครั้งจนเป็นความชัดเจน
และมีความชำนาญ ส่วนการสร้างงานทัศนศิลป์ตามจินตนาการเป็นผลมา
จากการสัมผัสรับรู้เกิดเป็นแรงบันดาลใจเชื่อมโยงไปสู่ความคิดภายใน
แปลเป็นมโนภาพในสมองสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ออกมาในรูปแบบ
ใหม่ๆ อย่างอิสระ

